

Роза Попова

„Азъ мога гордо да бедствувамъ,
но никога мизерно да охолствувамъ“

Роза Попова

„Истинскиятъ трагикъ е енигма. Той се ражда сѣкашъ по нѣкакво висше повеление — за да ни разкрие великото таинство на изкуството, носящъ въ глѣбинитѣ си всѣка красота за видимия свѣтъ; — вътре нѣкъде, като неизбежна съдба, той носи и трагедията на своето собствено сърце“.

Така започва своитѣ спомени Роза Попова за най-великата трагическа артистка — Елеонора Дузе, най-трагическия образъ въ историята на личния животъ.

Трѣбва човѣкъ да е преминалъ презъ пълната гама на човѣшкото страдание, самъ да носи въ душата си великото — за да може да го види и прецѣни у другитѣ.

И наистина, душата на трагика е цѣла загадка. Той е ту вулканъ, ту бездна — ту изворъ, ту молния. Огъня на неговата душа блика като изъ кратеръ по върховетѣ на планинитѣ; — той събира и отеква въ душата си страданията на цѣлия свѣтъ. Той е жива Еолова арфа, разпнатата между небето и земята. И мировитѣ бури преминаватъ презъ нея, опъватъ до скъсване нейнитѣ струни, и завиватъ своитѣ стихийни мелодии, страшни дисонанси и надземни хармонии. За да може да долови, отрази и разнесе тѣзи мелодии — артиста-трагикъ трѣбва да носи тази арфа дълбоко въ душата си. Роза Попова носи тая „Арфа“ въ духа си:

„Отъ ранни още дни стихийни вѣтрове.

Разпѣваха на арфата струнитѣ —

И пѣсенъта ѝ бѣше пѣсень на скръбъта

Що морно мре, изгубена въ тжгитѣ. . .“